

4. 1 Albacina: menší bratia hovoria o pustovníckom živote 1529

Niekoľko málo mesiacov po pápežskej aprobácii patrilo k novej reforme už okolo tridsať bratov, ktorí žili v štyroch usadlostiach v marke Ancona. Rýchly vývoj volal po riadiacej štruktúre a spoločnej riadiacej línii, tak ohlásil Ludovico da Fossombrone prvú generálnu kapitolu na jar 1529. Na vrchu San Vicino východne od Fabriana sa zhromaždilo dvanásť bratov. Kto vystúpi k osamelému „Eremo di Santa Maria dell'Acquarella“, tuší niečo z ducha a rozvážnosti týchto prvých bratov: malá kaplnka so svojou obytnou vežou na úzkom skalnom výbežku pripomína na nefrantiškánske osídlenia ako Carceri, Poggio Bustone, Greccio, Montecasale, La Verna alebo Cerbaiolo, položené v osamelých, tichých horských lesoch, ktoré ponúkajú pohľad ďaleko ponad údolia, pahorky a blízke mestá. Len cez ťažko prístupné skalné cesty sa spája Albacina súčasne s kamaldulskou pustovňou Pascelupo, kam sa v roku 1526 skryli Raffaele a Ludovico pred svojim provinciálom. Len ten, kto nechce byť prekvapený, požaduje po druhoch prekonať strmú cestu na tak odľahlé skaly. Skutočne zásah protivníkov by bol býval mladej reforme zlomil chrbticu.

Kapitula zvolila štyroch definítorov do riadiacej rady: Ludovico da Fossombrone, Matteo da Bascio, Angelo da S. Angelo in Vado a Paolo da Chioggia. Aklamáciou bol Matteo – napriek svojim odporcom – zvolený za generálneho vikára. Po krátkom čase mal zo svojho úradu odstúpiť a mal byť nahradený Ludovicom. Voľbe nasledovalo skoncipovanie spoločného poriadku života. Zasadajúci dvanásť bratia diskutovali horlivo o spôsobe života, ktorý chceli nasledovať. Zvláštnu pozornosť venovali podľa svedectva kronikára rádu Paolo da Foligno nasledujúcim štyrom bodom:

1. Obnova života v chudobe
2. Obnova života modlitby
3. Obnova liturgického slávenia v bratskom spoločenstve
4. Obnova života v ústraní.

Ovocím týchto bratských rozhovorov a vášnivého hľadania ducha pôvodu sú „Nariadenia z Albaciny“. Podľa kronikára Maria Fabianiho da Mercato Saraceno to bol Paolo da Chioggia, ktorý ovládal štýl Kúrie a vypracoval tiež prvý návrh v latinčine. Toto vydanie sa nám nezachovalo. Dnešný výskum usudzuje predsa len z uhladeného, archaického, častejšie ťažkopádneho a nevyrovnaného kolísavého štýlu že definitívna verzia bola napísaná v ľudovom jazyku. Zachovala sa nám iba jediná – určite s niekoľkými redakčnými retušami – verzia od Mattia Belliantaniho da Salo v jeho Historii Capuccina.¹

Vydavatelja „Nariadení z Albacina“ nie sú žiadni nováčikovia, čo sa týka rehoľného života. Pochádzali všetci z františkánskeho rádu. Odtiaľto priniesli so sebou do nového

¹

Textové kritické vydanie vyhotovovil Melchior a Pobladura v diele: Monumenta Histórica OFM Cap ap. 5, Romae 1946, 158-172.

reformného hnutia bohatú tradíciu, františkánsku základnú líniu a predovšetkým regulu svätého Františka. Nejde im o poučovanie, ale o praktické návody na život. Len celkom zriedkavo uvádzajú slová Písma alebo spisov sv. Františka. Evanjeliu a regule boli bratia neustále tak dôverne blízko, že už neboli potrebné výraznejšie odkazy na ne.

Na „Nariadeniach z Albaciny“ možno badať vplyv niektorých reformných hnutí, ktoré boli činné vo františkánskom ráde v Taliansku a Španielsku na začiatku 16. storočia. Možno tu tiež vidieť aj stopy z rádového zákonodarstva Kamaldulských eremitov.

Mnohostrannosť prameňov a praktické nasmerovanie formy života nepripúšťali žiadne prísne logické stvárnenie. Jednotlivé nariadenia nasledujú za sebou bez určitého vnútorného poriadku. Predstavujú prvý pokus dať bratom nového hnutia do ruky jasnú orientáciu. Zotrvala ako smerodatná sedem rokov. Pristúpili ďalší muži a priniesli nové predstavy. V r. 1535 sa stretli vybraní zástupcovia bratov na druhej generálnej kapitule. Títo sa už nezhrmáždili v odľahlej usadlosti, ale v prvom kláštore mesta Rím. „Nariadenia z Albaciny“ boli nahradené novými predpismi. Tieto však zostávajú pôsobivým svedectvom o prvých bojoch a o duchu mužov, ktorí to všetko začali.²

² Originálny text preložený z taliančiny do nemčiny má Viktrizius Veith z rýnsko-vestfálskej provincie.

Nariadenia menších bratov o pustovníckom živote

Zostavené na kapitule v Albacine v apríli 1529

Predslov

81 Nariadenia z Albaciny uvádzajú za hlavného autora brata Ludvica von Fossombrone; on pomocou nich viedol spoločenstvo kapucínov v priebehu celého času jeho vlády. Mohlo sa aj prihodiť, že niečo k nim pridal, vždy podľa toho, ako to v priebehu vývoja považoval za potrebné. Ich doslovné znenie je nasledovné:

Č. 1 Úvodné napomenutia ohľadom týchto nariadení³

82 Čo sa týka božských a duchovných vecí prosím a napomínam všetkých bratov tohto nášho bratstva, predovšetkým predstavených, ktorí úradom zastávajú miesto Pánovo, aby sa usilovali udržiavať, podporovať a ochraňovať harmóniu a poriadok Pána. Keď už nerozumné bytosti žijú a dodržiavajú Pánom stanovený poriadok, o koľko viac to musia robiť rozumné stvorenia, predovšetkým tie, ktoré sú povolané a poverené úlohou, primerane pravde, s jasným úmyslom a zodpovedajúc duchovným a svätým Písmam stáť pred Pánom a vykonávať pred ním náležite svoju službu. On je zrkadlom, svetlom sveta a naším prostredníkom pri návrate domov k blahoslavenému Bohu, nášmu životnému cieľu.

Preto majú všetci bratia jednomyselne dbať na to, čo je v nasledujúcom nariadené.⁴ Nechcem tým vydávať žiadnu novú regulu, tiež nemá byť zavedený žiadny nový spôsob života a nerád by som brata, ktorý by mal konať v rozpore s nasledujúcimi predpismi, zaväzoval ťažkým hriechom. Ale tým, že ja im bozkávam nohy,⁵ napomínam najskôr predstavených a potom aj všetkých zvyšných bratov: aby dbali láskavo o tieto predpisy v čistote a prostote, bez vysvetľovania, lebo je možné, že Pán to raz určí ináč cez skrze iného svojho služobníka, ktorý je osvietenejší než ja. A hoci ja vydávam súčasné nariadenia, rád by som prenechal tieto a všetky moje záležitosti múdrejším a usudzovania schopnejším bratom. Teraz sa mi predsa len zdá primerané predložiť vám týchto niekoľko nariadení.

Nr. 2 Božské ofícium

83 Najskôr o Božskom ofícium. Ohľadom Božského ofícia napomínam a nariaďujem, aby bolo nábožne a dôstojne vykonávané, s potrebnými pauzami, bez zvyšovania alebo klesania hlasov, bez muzikálnych ozdôb a tiež bez zoženštenej intonácie. Matutínium má byť, ako je to bežné podľa starého zvyku rádu, vykonávané dôstojne o polnoci. Zvyšné kánonické časy modlitby sa majú modliť v príslušnej hodine dňa, vynímajúc terciu a sextu, ktoré sa vykonávajú vo zvyčajnom čase.

³ Medzicituly s údajmi o obsahu k jednotlivým číslam pochádzajú od prekladateľa. Oni uľahčujú porozumenie a rýchlejšie vyhľadanie nejakej témy.

⁴ Latinské vydanie tu hovorí, ako aj Salö v predslove a jednotlivo Albacina, o „Konštitúciách“ alebo ustanoveniach (porovnaj Č. 1 62, 63). Charakteru textu je predsa len primeranejší výraz „Ordinácie“ (nariadenia), ktorý sa pomerne často nachádza v nasledujúcom ako meno (číslo 1, latinský záver) a opäť znovu ako výraz „my nariaďujeme“.

⁵ Obraz, ktorý František rád požíval (*BrGl* 86, *BrOrd* 13). ~Udaje o prameňoch pre citáty alebo ohlasy (ozveny) na Františkove spisy, prafrantiškánske biografie a skoršie konštitúcie (Narbonne) je možné nájsť v *I Frati Cappuccini* 1, 179-225.

Nr. 3 V chóre žiadne súkromné oficiá

84 Nariaďujeme tiež: K chóru nemá byť pripojené žiadne iné oficium, vynímajúc mariánske. Ak by sa to predsa len nejakému bratovi zapáčilo rozmnožiť svoju zbožnosť dôsledným vykonávaním ústnych modlitieb siedmich kajúcich žalmov, oficiá za zosnulých, evanjeliového chválospevu – tzv. Benedictus⁶ alebo iných ústnych modlitieb, mal by sa uspokojiť s tým, že sa ich bude modliť sám pre seba alebo s nejakým spolubratom mimo chóru; a to v čase, keď sa na chóre nemodlí žiadne oficium; lebo by nemal byť rušený žiadny brat, ktorý sa práve zdržuje v kostole alebo na chóre, aby sa cvičil v osobnej tichej modlitbe. Toto sa preto nariaďuje, aby sa všetci bratia spoločne modlili povinné oficium s ešte väčšou zbožnosťou a dodržiavaním potrebných páuz. Bratia tým majú mať viac času odovzdávať sa vnútornej modlitbe, ktorá prináša o mnoho viac ovocia než ústna modlitba.

Nr. 4 Smútočná omša Veľkého piatku

85 Nariaďujeme tiež: Bratia majú počas Veľkého piatku v krajoch a mestách, v ktorých môžu svetskí ľudia nájsť tu a tam príležitosť k účasti na smútočnej omši, sláviť matutínium a smútočnú sv. omšu až okolo polnoci a nie už večer. Lebo taký už bol zvyk vždy v časoch oných prvých anjelských mužov.

Nr. 5 Účasť na pohreboch a procesiách

86 Nariaďujeme tiež: Bratia nemajú mať účasť na oficiách za zosnulých a tiež na pohreboch okrem prípadu naozajstnej nevyhnutnosti. Nemajú sa tiež zúčastňovať na procesiách okrem procesií na Božie telo a na odprosovacích procesiách a na procesiách v zvláštnej núdzovej situácii, ak by neúčasť bratov vyvolala pohoršenie. Má to byť neustále chápané takto: Ak môžete zostávať v ústraní bez pohoršenia, zostávajte, aby sme mohli zotrvať v našom tichu.

NR. 6 Eucharistická oslava a finančné dary na úmysly sv. omši

87 Nariaďujeme tiež: Podľa zvyklosti rádu má byť v našich kostoloch obyčajne odslúžená len jedna omša. A keď to stačí ostatným bratom, ktorí sú kňazmi, zúčastniť sa na tejto jednej omši, k čomu sv. František svojim bozkom nôh povzbudzoval, tak nariaďujeme: Bratia, ktorí sú kňazmi, nesmú – v prípade, že nie sú k tomu pobádaní svojou zbožnosťou – byť predstavenými zaväzovaní slúžiť omšu okrem veľkých sviatkov a v prípade nutnosti. Predstavení majú nechať pôsobiť aj v tomto veľkú starostlivosť a krajnú opatrnosť, aby neprijímali od ľudí zo sveta žiadnu náhradu, žiadne “tridsiatky”, a tiež iné omše, aby neboli kňazi týmto spôsobom v nevyhnutnosti nútení sláviť omše. Predstavení sa majú chrániť predovšetkým toho, aby skrze slávenie omši a oficiá z chamtivosti priťahovali ľudí zo sveta k prítomnostiam a miestam, kde bratia bývajú, takže by ľudia prinášali almužny a iné veci. Hlbší zmysel je nasledovný: My chceme a nariaďujeme, aby bratia nijako neprijímali peniaze za omše. Ak by ale mal niekto povedať: „ Bratia, odslúžte mi jednu alebo viaceré omše“, vtedy sa mu má skromne a taktne odpovedať a povedať: „Budeme prosiť Boha za Vás v našich omšiach“. Za túto

⁶

Sedem kajúcich žalmov sa modlilo za duše v očistci, oficium za zosnulých predovšetkým za zosnulých bratov. Benedictus je stará mariánska forma modlitby, ktorá mala tradíciu vo františkánskom ráde: K tomu Eusebius CLOP, *Office de la Benedicta*, in *Études Franciscaines* 30(1913) 482-492.

osobu možno pre jej upokojenie pripojiť jednu zvláštnu prosebnú modlitbu. Predovšetkým sa ale chráňme prijímať almužny za omše a modlitby. Keď ale ľudia chcú podarovať chlieb a víno alebo iné veci, ktoré patria k zábezpeke života, môžu sa tieto prijať ako almužny od takých, ktorí neprosili o modlitbu. A predsa ich máte mať na pamäti v modlitbe, jednoducho z lásky k blížnemu a z lásky k Bohu.⁷

Nr. 7 Bičovanie

88 Tiež nariaďujeme „Bratia majú konať disciplínu (bičovanie) vždy po matutine, okrem veľmi chladných miest, tam ich možno konať už večer.“⁸

Nr. Život modlitby

89 Nariaďujeme tiež: Rozjímanie má byť praktizované v časoch stanovených rehoľou. Ak by aj niektorému bratovi nevyhovoval tento pevne stanovený čas modlitbovej hodiny, nemal by ju len tak jednoducho vynechať. Stanovíme preto dva iné časy pre už zmienené modlitby, jeden čas po večerách a druhý pred terciou; táto modlitba však nemá byť verejná, ani oznamovaná zvonením, ale má zostať súkromnou. Nechceme tým povedať, že by bratia nesmeli poslúchať, keby na základe nejakej nevyhnutnosti dostali od ich nadriadeného nejaké poverenie; v takomto prípade stoja viac pod poslušnosťou. Pamätajte: Táto hodina modlitby je stanovená rádom a riadnym osvedčeným poriadkom a ceremóniami, práve na úžitok mnohých vlastných a lenivých bratov, aby v danú hodinu modlitby nechýbali a neschybili. Zbožní a horliví bratia sa však neuspokoja s touto jednou hodinou, a tiež ani s dvoma či s tromi; venujú o mnoho viac času modleniu, meditovaniu a nazeraniu. A ako praví muži nazerania majú ctíť Otca v duchu a pravde. K tejto horlivosti k modlitbe napomínam bratov preto, lebo to je cieľ, kvôli ktorému vstúpili do rehole.

Nr. 9 Mlčanie

90 Nariaďujeme tiež: Mlčanie má byť neporušene zachovávané od prvého znaku kompletu až do konca dennej konventnej omše, a to vždy. Od Veľkej noci až do polovice augusta má byť dané znamenie k mlčaniu, akonáhle je umytý riad; a má byť dodržané až po znamenie ohlasujúce zvonmi večery. A ak by sa niektorý z týchto bratov minul týmto časom, má svoju vinu vyznať; má tiež podstúpiť pred bratmi bičovanie.

91 Nariaďujeme tiež: V čase mlčania a vo všetkých iných časoch majú predstavení starostlivo dbať o to, aby vrátnik zavolať gvardiána, keď prichádzajú k našim usadlostiam svetskí ľudia a rehoľníci. Na službu na vrátnici majú byť vyberaní len mlčanliví, zbožní a príkladní bratia. Ak nemôže prísť sám gvardián, bude nato určený iný, aby uspokojil hostí, porozprával sa s nimi a poskytol im spoločnosť. Tí ostatní,

⁷

Františkov list reholi je nájdený krátko predtým podobne interpretovaný v *Statuti delle case di Recollezione* z 1526. N. 4 pojednáva o omšiach, ktoré môžu byť slávené v rekolekčných domoch observancie za istých podmienok a „keď sa to Bohu páči aj za iné osoby. Tieto „majú byť slúžené potom z čistej lásky k Bohu, bez toho aby bola dohodnutá alebo prijatá nejaká náhrada.“

⁸

Vykonávanie pokánia objasniac pripojiť „či memoriam passionis Christi“ (na pamiatku utrpenia Krista), ako Konštitúcie z 1508 (c. 7).

ktorým ale táto starosť nie je uložená, nemajú hovoriť bez zvláštnej nevyhnutnosti s ľuďmi, ktorí prichádzajú k našim usadlostiam.

Nr. 11 Predčítanie pri stole

92 Tiež nariaďujeme a chceme: Gvardiáni sa majú horlivo starať o to, aby sa neustále predčítavali niektoré duchovné a zbožné knihy, ako je to zvykom v reholi. Toto je tiež zachytené v dekretále: „V prípade rehoľníkov má byť pri stole predčítané.“⁹

Nr. 12 Žiadne obrusy

93 Tiež nariaďujeme: Svetským ľuďom nemá byť dovolené byť pri jedle s bratmi, okrem súrnej nevyhnutnosti. Nemá sa stôl pokrývať obrusmi. Každému bratovi sa má priložiť servítka; táto ale má byť chudobná.

Nr. 13 Jedlá a nápoje

94 Tiež nariaďujeme: Pri stole sa má ponúkať len jedno jedlo alebo polievka; keď sa bratia postia, možno pridať varený zeleninový alebo surový šalát. Ak by bola raz podarovaná nejaká ryba alebo niečo iného, smú to bratia zjesť. Majú neustále dbať o toto: Na stôl nemá byť prinesených viac než dva druhy jedál; myslené sú jedlá, ktoré boli pripravené kuchárom.

Nr. 14 Požívanie mäsa a vína

95 Nariaďujeme tiež: Ak by nejaký brat nechcel jesť žiadne mäso a piť žiadne víno - k čomu bratov povzbudzujem, keď sú toho schopní - tak nesmú byť predstavenými nútení tieto spomínané veci požívať. Toto však neplatí, keď predstavení uznajú, že nejaký brat sám seba nepozná a nemá správny úsudok, a keď už spoznávajú začiatok nejakej choroby na základe tejto abstinencie mäsa a vína. Predstavení majú bratov v tejto záležitosti taktne, bázlivo a pokorne napomínať, keď spoznajú, že nevyhnutnosť a múdrosť vyžadujú ich zásah. Napomínam tiež bratov v Pánovi, že majú byť rozumní a neukazovať sa vzdorovitými. Víno pri stole má byť dobre riedené (vodou).

Nr. 15 Pôstny čas

96 Nariaďujeme tiež: Ak sa chce nejaký brat postiť alebo držať štyridsaťdňový pôst,¹⁰ nemá mu byť v tom bránené, no predsa len v zmysle vyššie povedaného; a keď je potrebné, má mu byť na to jedlo vo všetkom, čo on potrebuje, v kuchyni prispôbené.

Nr. 16 Domáce prístroje

97 Nariaďujeme tiež: Všetky domáce prístroje sa majú vyskytovať len v malom množstve a majú byť vzhľadom chudobnejšie tak, že vo všetkých veciach, ktoré používame, vystupuje ako svetlo do popredia druhoradosť, chudoba a prísnosť života.

Nr. 17 Zbieranie almužny

⁹ Nariadenie upomína na *Decretum Gratiani* (pars prima, distinctio 44, c. 8 a 1). ktoré sa prejavilo aj vo františkánskych konštitúciách (*Const. 1336, c. 4, n. 2; Const. 1500, c. 3; Const. 1508, c. 3*). Príznačne nespomína Albacina síce konštitúcie najmladších čias, aby ilustroval „zvyk rehole“, ale neutrálne cirkevné právo, ktoré toto odôvodňuje.

¹⁰ Neurčitá formulácia „alcuna quadragesima“ sa vysvetľuje zo stavu, že regula predpisuje dve pôstne obdobia(adventné pôstenie od Všetichsvätých do Vianoc; „veľký pôstny čas“ pred Veľkou nocou), ku ktorým prídu ešte ľubovoľné pôstne časy. František sa postil tiež od Epifánie po popolcovú stredu

98 Nariaďujeme tiež: Bratia nemajú pri obyčajnom zbieraní almužny zbierať ani mäso, ani vajcia, ani syr. A keď im predsa len niekto na vnuknutie Pánovo niečo z toho počas žobrania ponúkne, smú prijať aj tieto veci. Majú ale neustále dbať o to, že vo všetkom bude zachovávaná chudoba, a že stav svätej chudoby osvecuje. A keď pošlú dobrodinci niečo z týchto spomínaných vecí do našich usadlostí, majú predstavení a iní bratia dať pozor na to, že nebudú prevalcovaní malovernosťou, hrabivosťou a žiadostivosťou; to znamená, že v prípade, že sa z týchto vecí už v postačujúcej miere (u nás niečo) nachádza, majú byť s tým spokojní a nemajú už nič prijímať; majú si byť pritom vedomí svojho stavu a pamätať na najvyššiu chudobu a vziať si ju k srdcu, ktorú sme sľúbili: „Ona nás, moji milovaní bratia zaradila k dedičstvu a ku kráľom Nebeskej ríše; urobila nás chudobnými na pozemské dobré, ale bohatými na cnosti. Toto má byť váš podiel, ktorý vás zavedie do krajiny žijúcich. “ Keď bratia takto prijímajú také veci, majú čo sa týka kvality a kvantity dávať pozor na to, aby to zodpovedalo našej regule.

99 Nariaďujeme tiež: Nadriadení majú pri zbieraní almužny veľmi hľadiť na to, aby sa nehromadili žiadne veľké zásoby; majú denne zbierať tak na dva až tri dni, alebo nanajvýš na jeden týždeň, vždy podľa požiadaviek a vzdialenosti usadlostí; majú mať pritom neustále na mysli tak ako je to len možné neustále náš chudobný stav a tento mať pri tom pred očami.

Nr. 19 Uskladňovanie vína

100 Nariaďujeme tiež: Žiadny predstavený ani žiadny z iných bratov sa nemá odvážiť skladovať v usadlostiach veľké vínové sudy alebo menšie sudy alebo súdky; smú mať ale slamené fľaše alebo jednoduché fľaše. Ako to vyžaduje chudobná potreba bratov.

Nr. 20 Rehol'ný odev

101 Nariaďujeme tiež: Keby sa nejaký brat nechcel ošatiť ničím iným ako habitom, nech mu to je dovolené, lebo mu to regula povoľuje. Komu ale habit sám nestačí, ten smie k tomu nosiť spodný odev (tuniku), ktorá siaha štyri prsty nad kolená. Ak by tu ale bol brat, ktorý je veľmi citlivý na chlad a už má aj tú skúsenosť, že to v samotnom habite a tunike nevydrží, ako napríklad starí bratia a tí, ktorí nie sú na duchu zocelení, mal by mu byť v takom prípade pridelený kabát. Tento kabát má byť taký dlhý, že pri vystretých celých ramenách mu celkom prikrýva ruky; on nemá byť prehnane dlhý, ale má obsahovať spomínanú mieru alebo o niečo viac, to znamená, že ruky sú úplne celé pokryté a nie viac. Povrazy majú byť hrubé, nenápadné, s jednoduchým uzlom, nie príliš opracované.

Nr. 21 Potrebné látky

102 Nariaďujeme tiež: Majú si zaobstarať látky len vtedy, pokiaľ to vyžaduje bezprostredná potreba; lebo v každom čase majú zložiť svoju nádej a dôveru na Pána.

Nr. 22 Povaha šiat

103 Nadriadení a bratia majú dbať na to, aby habity neprekročili dĺžku jedenástich normálnych piadí; u korpulentných bratov to smie byť dvanásť piadí. Tunika (spodný odev) má mať dĺžku od siedmich piadí. Pritom majú hľadiť na to, aby boli rukávy úzke a hladké, a predsa také, aby bolo možné rameno pohodlne vtiahnuť a vytiahnuť.

Nr. 23 Chôdza naboso

104 Nariadujeme tiež: Kto nemôže chodiť naboso, smie nosiť sandále ako apoštoli a ako ich nosili naši starí otcovia. Najprv má ale každý vyskúšať, či to chodenie naboso vie vydržať. Tie sandále majú byť také biedne, chudobné, ako je to len možné, ako to náš stav vyžaduje. Bratia nemajú nosiť žiadne Zoccoli.¹¹

Nr. 24 O kňazoch

105 Nariadujeme tiež. Kňazi, ktorí sú poverení ohlasovaním Božieho Slova, majú, keď sú na cestách z miesta na miesto, mať len tri knihy so sebou, ako to vyžaduje ich úrad.¹² Predstaveným tiež navrhujeme, aby oni kňazov, ktorým Pán prepožičal milosť kazateľského úradu, nenechávali stáť nečinnými; majú ich o mnoho viac podnecovať k tomu, aby svojimi kázňami obrábali vinicu Pánovu, nielen v pôstnom čase, ale aj v priebehu roka v čase vyskytujúcich sa slávností a pri iných vhodných príležitostiach; a oni, ktorí boli pre tento úrad určení, majú byť takej povahy, že ich dobrý bezúhonný život a ich dobrý príklad sú súčasne ich prvou kázňou. Majú ohlasovať evanjelium čisto a jasne, neprodukovať pekné slová s ašpiráciami a neprednášať bystré myšlienky. Iným kňazom a klerikom, ktorí nie sú poslaní, má byť dovolená duchovná kniha, písaná rukou alebo tlačенá; okrem toho na púhe použitie breviár, a nič viac.

Nr. 25 O jednoduchom používaní vecí

106 Nariadujeme tiež: Žiadny brat si nemá vziať k sebe veci, ktoré boli ponechané na používanie inému bratovi, bez dovolenia nadriadeného alebo toho, komu bola tá vec pridelená na používanie. Kto koná proti tomu, má v čase jedla len piť vodu a jesť chlieb a vyznať pred bratmi svoju vinu. Gvardián mu má udeliť prísne pokarhanie, aby to už po druhý raz opäť neurobil. Každý brat si má na vec, ktorá mu bola prenechaná na jednoduché požívanie, urobiť značku.

Nr. 26 Šaty majú byť z lacných látok

107 Nariadujeme tiež: Bratia majú nosiť menej hodnotné ošatenie, ako to nariaduje regula; majú vziať lacnú látku, ktorú môžu nájsť v onej oblasti; má byť tak biedna a opovrhnutia hodná a tak nevzhľadnej farby ako je to len možné.

Nr. 27 Aj breviáre a ružence majú byť jednoduché

108 Nariadujeme tiež: Nech žiadny brat nenesie so sebou nijakú slamenú fľašu, tašku alebo klobúk. Kto to potrebuje, smie mať dva páry spodných nohavíc a dve jednoduché vreckovky. Majú dávať pozor na to, aby breviáre a iné knihy boli nenápadného typu a tiež aby nemali nápadné litery. Nemajú tiež nosiť nápadné ružence ani vecičky, ktoré lepšie pristanú ženám než rehoľníkom. Ružence majú byť jednoduché a opovrhujúceho vzhľadu.

Nr. 28 Čítanie kníh

¹¹ Zoccoli sú sandále s hrubou drevenou podrážkou a dreveným opätkom. Ten zákaz sa vysvetľuje tým, že Zoccoli boli poznávacím znakom raných observantov. Dalo im to dokonca meno "Zoccolanti" (podobne ako nápadné kapuce u kapucínov). Odhodlané odpútanie sa od nepriateľa reformátorov od observancie tým chcelo ponúknuť ľudu pomoc rozlíšiť (ich). Bolo možné ich hľadať u putujúcich bratov vo viditeľných znakoch beztak chudobného odevu.

¹² Costanzo Cargnoni zdôrazňuje potrebné minimum troch kníh s pomocou pre kázne alebo skicami kázni, *Interrogatorium* pre spovedníka, breviár s regulou: *I Frati Cappuccini*. 1,198, Anm. 38 (so zoznamom vzájomných odkazov)

109 Nariadujeme tiež: Žiadny brat si nemá osobovať právo sledovať vlastné štúdium; z toho vynímajúc predsa len čítanie objasnení Svätého Písma, ako aj čítanie zbožných a duchovných kníh, ktoré podnecujú k tomu, aby miloval Krista a objal Jeho kríž.

Nr. 29 Spovedanie

110 Nariadujeme tiež: Nikto nemá byť ustanovený za spovedníka, kým nedosiahne vek aspoň štyridsať rokov. Spovedníci majú mať dobrý spôsob života, byť obdarení múdrymi spôsobilosťami rozlišovania, byť vzdelaní vzorovo a tak dobre, ako je to len možné. Netreba urobiť spovedanie stálou úlohou, okrem niektorých súrných, primeraných a nanajvýš potrebných prípadov. Predstavení majú o tom rozhodnúť. Lebo platí: „Pravidlo potvrdzuje výnimku.“¹³

NR. 30 Duchovná správa v ženských kláštoroch

111 Nariadujeme tiež: Žiadnym spôsobom neslobodno prevziať duchovnú správu v ženských kláštoroch bez dovolenia generálnej kapituly.¹⁴

Nr. 31 Zaobchádzanie s knihami

112 Nariadujeme tiež: Všetky knihy majú byť uchovávané na jednom spoločnom mieste; vynímajúc tie knihy, ktoré boli niektorému bratovi prenechané k jednoduchému používaniu na podporu jeho zbožnosti. Keď poprosí brat brata o výpožičku nejakej knihy, má to urobiť s dovoľením predstaveného; v opačnom prípade koná ako vlastník. Týmto spôsobom sa postupuje pri každej inej malej veci.

Nr. 32 O obdarúvaní

113 Nariadujeme tiež: Žiadny brat nepodaruje bez dovolenia nadriadeného nejakú vec, ani osobám v ráde a ani osobám mimo rádu.

Nr. 33 O písaní listov

114 Nariadujeme tiež : Bratia nemajú písať žiadne listy, ani sebe navzájom ani inej osobe; tiež nemajú odosielať žiadne listy alebo prijímať bez dovolenia ich nadriadeného.¹⁵

Nr. 34 Vstup do rehole

115 Nariadujeme tiež: Ak chce niekto prijať tento spôsob života a rád by vstúpil do rehole, má sa zdržovať pätnásť dní v usadlosti. Bratia majú každý odsek v regule verne dodržiavať: „Aby teda išli, všetok svoj majetok predali a rozdelili medzi chudobných.“ A ďalej: „Nato im majú dať odev na skúšobnú dobu.“ Skôr než budú oblečení, majú predsa len dať svoje majetky chudobným.¹⁶

Nr. 35 Najnižší vek

¹³ „Quia omnis regula patitur exceptionem“. V latinčine citované, zdôrazňuje základnú vetu zo všeobecného cirkevného práva (Jus canon. univ. , VII, *de Regulis iuris*, pars 2, n. 12) na konci jedného dušpastierskeho ďalekosiahleho kánonu

¹⁴ Druhé radikálne ohraničenie spovedania prekoná pastorálne otvorenie konštitúcie z r. 1536 rovnako (n. 135)

¹⁵ Konštitúcie opakujú toto ohraničenie, keď aj len pre mladých bratov (n. 398).

¹⁶ Aby sa rozoznalo pravé františkánske povolanie, zostáva rozhodujúcim skúšobným kameňom tak ako v čase Františka ochota rozhodným spôsobom vykonať to, čo Ježiš poradil bohatému mužovi (Mt, 19, 16-30). k tomu Tadeusz Bargiel, *Iniziazione alla vita religiosa nella tradizione monastica e nella primitiva fraternità francescana* (Pars Dissertationis), Rom 1989.

116 Nariadujeme tiež: Nikto nesmie byť prijatý do rádu, kto nedosiahol vek pätnásť rokov a kto má chlapčenský vzhľad; v takom prípade nesmie byť prijatý. Predstavení majú byť, čo sa tohto týka, napomínaní, takých za žiadnych okolností neprijímať.

Nr. 36 Noviciát

117 Nariadujeme tiež: Klerici – novici sa majú počas noviciátu učiť naspamäť regulu rádu; ich novicmajstri majú nato dávať obzvlášť pozor.

Č. 37 Starostlivosť o mladých bratov

118 Nariadujeme tiež: Predstavení majú mladých klerikov a laických bratov zveriť na štyri roky magistrovi. V tomto čase majú byť vyučovaní dokonalej ceste Ducha.

Č. 38 Vstupovania do izieb mladých bratov

119 Nariadujeme tiež: Žiadny brat s profesiou si nemá dovoliť a opovážiť sa vstúpiť do cely klerikov bez dovolenia ich magistra alebo gvardiána. A žiadny klerik sa nemá opovážiť vstúpiť do cely nejakého iného brata bez dovolenia jeho magistra alebo gvardiána. Kto koná proti tomu; mal by požívať jeden celý deň len chlieb a vodu a vyznať svoju vinu pred bratmi.

Č. 39 Holiace nože a tonzúra

120 Nariadujeme tiež: Bratia nemajú mať žiadne holiace nože. Len pre zvláštne núdzové prípady a na púšťanie krvi u chorých smú mať po jednom na každú prítomnosť. Každých dvadsať dní si majú nožnicami strihať tonzúru.

Č. 40 Prijímanie usadlosti

121 Nariadujeme tiež: Keď bratia získajú usadlosti alebo preberú pustovňu, majú tieto prijať len vtedy, ak sa tieto považujú za vhodné pre náš spôsob života v chudobe.

Č. 41 Náš zástupca a správca

122 Nariadujeme tiež: Čo sa týka zástupcu a správcu, tým sa vôbec nechceme zaoberať. Lebo má byť bez akéhokoľvek narušenia dodržané nasledovné: Náš jediný zástupca a správca nech je požehnaný Kristus, našou príhovorkyňou a ochrankyňou nech je Božia Matka, náš zástupca nech je sv. otec František. Bez akéhokoľvek ohraničenia má platiť, že nechceme stáť pod ochranou a dozorom iných.

Č. 42 Chov ťažných a dopravných zvierat

123 Nariadujeme tiež: Bratia nemajú vo svojich usadlostiach chovať žiadne zvieratá, žiadne muly, ani kone, ani somáre. Aj predstavení majú chodiť pešo. Keby predsa len nejaký brat celkom slabý musel bezpodmienečne cestovať, má cestu podniknúť na somárovi, lebo aj náš Pán Ježiš Kristus a náš svätý Otec František v krajnej núdzi konali tiež tak. Nikde som nenašiel, žeby v ich núdzi používali iné zvieratá. A ak by mala vzniknúť iná obzvlášť súrna núdzna situácia. potom sa držíme pokynov reguly.¹⁷

Č. 43 Žiadne nosenie klobúkov

124 Nariadujeme tiež: Bratia sa majú vyvarovať nosiť nejakým spôsobom čiapky alebo klobúky.

¹⁷

Ako narážka na evanjelium (Jn 12,14; Mt 28,19) a na regulu (kniha reg. 3,13) je t reprodukované jedno dôrazné miesto v originálnom texte diela Bartolomeja z Pimali sy *Confirmates*: „Christus enim peditavit, et Apostoli. Et non equitavit, sed asinavit. Christus enim quando Apostolos misit per mundum praedicare. Non equitando sed peditando misit: horum exemplo fratres minores sic debent incedere“(Liber primus, Fructus nonus, z práce Expositio k tretej kapitole reguly.)

Č. 44 Vyhradené prípady

125 Nariadujeme tiež: Prípady, ktoré sú v pôvodných rodinách nášho rádu rezervované, majú byť vyhradené aj u nás nadriadeným.¹⁸ Nikto sa nemôže sám od toho oslobodiť.

Č. 45 Žiadne jedenie mäsa v stredu

126 Nariadujeme tiež: V stredu sa u nás za žiadnych okolností nemá jesť mäso.

Č. 46 Žiadne kľúče od izieb

127 Nariadujeme tiež: Žiadny brat nemá mať vo svojej cele nejaký kľúč a ani visiaci zámok, ani inde. Izby majú byť prístupné bez kľúčov.

Č. 47 Osamelé domčeky v rámci usadlostí

128 Nariadujeme tiež: Kde je to možné, mali by sa zriadiť jeden alebo dva domčeky, čiastočne vzdialené od usadlosti, aby takto niektorému z bratov, ktorý dostal prepožičane milosť na život ako pustovník či na samote a ktorý je nadriadeným považovaný za vhodného, mohla byť zaistená so všetkou žiadúcou láskou takáto možnosť. A ja napomínam nadriadených a predstavených, aby neodopierali túto lásku, keď nájdú bratov, ktorí sú na to vhodní. Keď jeden taký brat prebýva na samote, má dodržiavať mlčanie v tichu; a nikto tam nemá chodiť a obťažovať ho. Smie hovoriť len s jeho duchovným otcom. S niekým iným smie hovoriť len s dovolením jeho nadriadeného. Jeho biednu obživu sa mu má priniesť v mlčaní a bez hluku k domčeku, aby bol tento brat neustále spojený s jeho milovaným Pánom Ježišom Kristom, ženíchom jeho duše.¹⁹

Č. 48 Trvanie úradu nadriadených

129 Nariadujeme tiež: Rádoví vikári a gvardiáni môžu, kedykoľvek sú opäť zvolení, byť potvrdzovaní v ich úradoch, keď sa dobre správajú a dodržujú rádovú disciplínu.

Č. 49 Voľba nadriadených

130 Nariadujeme tiež: Keď sa vyšší a jednoduchí nadriadení, to znamená vikári rádu a gvardiáni nesprávajú dobre a ich ďalšie zotrvávanie v úrade by bolo pre bratstvo nebezpečné a ničivé, majú tí ohľaduplní-taktní a oprávnení voliči, ktorí tých nadriadených volili, týchto zosadiť a nejakého nového nasadiť. Potvrdenie generálneho vikára sa má konať vždy raz za tri roky a provinciálov každý rok. To isté má platiť pre gvardiána. Pritom majú neustále dávať pozor na to, jasne a jednoducho napredovať, dbajúc na česť a slávu Pánovu a na udržanie rádovej disciplíny, bez akejkoľvek

¹⁸ K vyhradeným rozhodnutiam, ktoré sú stanovené vo františkánskom ráde a so 14 prípadmi špeciálne v „rodine“observancie: *Const. 1354, c. 7, n. 2; Const. 1508, c. 7; k „rodine“: Brendulino, Expositione, 159rv.*

¹⁹ Tá zvláštna sloboda jedného takého „vita eremitica“ (ako ten výraz prekladá latinská verzia „vivere con silenzio anacoritamente“) nemá len vnútrofrantiškánsku tradíciu, ktorá sa zasadzuje Františkovou regulou za pustovne a ktorá počiatkom 15. st. u Pedra de Villacreces a v neskorších rokoch u Juana de la Puebla nachádza nové formy (dôkazy v prameňoch *Frați Cappuccini. 1,210*). Súčasne sa zjavne orientuje na životný model kamaldulských eremitov, ktorých sa učili obdivovať Ludovico a Raffaele da Fossombrone v čase ich úteku. Ešte dnes tvoria títo bratia so zvláštnym povolaním priestor pre jeden radikálne osamelý život vo vnútri spoločnej samoty: skúška bratov, radikálny návrat do mlčiaceho samobytia (samoty), kontakt jedine s duchovným otcom a samota na trvanie (večnosť) sú znaky tejto zvláštnej formy života (porovnaj Paolo Giustinianiho *Regula eremiticae vitae*, Fontebono 1520). Albacina ovšem necháva časové vymedzenie otvorené.

ctižiadostivosti, bez úkladov a tajných stretnutí. Kto také veci robí – tak si myslím – je Večným Bohom a naším sv. otcom Františkom prekliaty.

Č. 50 *Prijímanie usadlostí*

131 Nariaďujeme tiež: Mimo kapituly nemajú bratia prijímať žiadne usadlosti, len keby niekto k tomu obdržal zvláštnu plnú moc a dovolenie generálneho vikára. Všetky usadlosti majú ležať mimo miest, míľu alebo niečo menej vzdialené. Zmienené usadlosti, ktoré bratia prijímajú alebo sami stavajú, majú tak neustále zostávať pod vlastníckym právom mecénov a miest. Usadlosti majú byť prijímané len pod touto podmienkou, aby bratia mohli ísť vždy v slobode ďalej, ak sa postaví prekážka nášmu spôsobu života. A ak by sa to už viac nemalo páčiť vlastníkom, že bratia bývajú v danej usadlosti, musia bratia bez akéhokoľvek odporu sa odsťahovať preč a ísť na iné miesto, aby tu činili s požehnaním Pána pokánie, kam sú svojimi nadriadenými prelození.

Č. 51 *Spôsob stavby kláštorov a kostolov*

132 Nariaďujeme tiež: Usadlosti, ktoré si zriaďujú, majú vystavať tak skromne ako je to len možné, a to z vrbového prútia a hlíny, alebo z kameňa a zeminy. Výnimkou je kostol, ktorý má byť však malý. Toto má platiť tam, kde sa nachádza vrbové prútie, hlina a dobrá zem. Cely majú vyzeráť málo a chudobne a byť tiež také, že sa skôr podobajú hrobom ako celám; opisované cely majú byť prosté a nízke.

133 Nariaďujeme tiež: Bratia nemajú mať vo svojich celách žiadne nápadné zobrazenia, ale len jednoduchý predmet, krucifix, nejaké jednoduché znázornenie alebo malý kríž s tajomstvami utrpenia ako kopia, špongia a klince.

Č. 53 *Smú byť prijaté len chudobné budovy*

134 Nariaďujeme tiež: Bratia nesmú prijať za žiadnych okolností už vystavané usadlosti, ak kostolík a obytné priestory bratov nie sú malé a biedne, a tiež ako sme vyššie povedali a ako to zodpovedá vôli nášho svätého otca Františka, ktorý hovorí. „ Bratia sa majú chrániť prijať kostoly, chudobné obydlia a všetko, čo sa pre nich stavia, keď to nezodpovedá svätej chudobe, ktorú sme v regule odhodlane (pevno) sľúbili; smú tam prijať ubytovanie len ako pútnici a cudzinci.“

Č. 52 *Zariadenie celí*

A ak prijímajú také usadlosti, majú si ísť po radu k čestným, poriadnym, duchovne zmýšľajúcim, zbožným a horlivým bratom.²⁰

Č. 54 *Miesta bratov k spánku*

135 Nariaďujeme tiež: Bratia, ktorí nie sú preslabnutí, majú spať na doskách, na slamených rohožkách, slame alebo papradí, bez posteľného prestierania, s hrubo utkanou dekou alebo s jedným podhlavníkom vyplneným slamou, kto chce.

Č. 55 *Styk so ženami*

²⁰

K povahe a architektúre prvých osídlení, ktorí boli obývané kapucínmi na územiach v čase Albacina kapituly: Callisto Urbanelli, *Storia dei cappuccini delle Marche*. 1: *Origini della Riforma cap-puccina*, 301-327; Pokračovanie(prvé kláštory): 2,15-33. K tomu Ders. , *Caratteri- stiche degli insediamenti cappuccininelle March enei primi cinquanta anni della Riforma*, in *Le Origini della Riforma cappucina. Atti del convegno di studi storici, Camerino 18-21 settembre 1978*, Ancona 1979, 171-199.

136 Nariadujeme tiež. Je potrebné dávať s veľkou starostlivosťou pozor na to, aby bratia neposkytovali nerozvážne ženám vstup do našich usadlostí a na naše samoty. Ak je to možné, nemala by žiadna žena vstúpiť do usadlostí bratov. „Lebo svet a žena sú najľahšie prekonateľné únikom“, hovorí sv. Augustín.

Č. 56 Pochovávanie mŕtvych vo vnútri usadlosti

137 Nariadujeme tiež: Bratia nemajú prijímať žiadneho mŕtveho na pochovanie, iba ak by išlo o to, že ten, koho prinášajú do usadlosti na pohreb, bol celkom chudobný človek a aj to bez toho, aby bratia podávali podnet; alebo žeby ho nikto nebol býval chcel pochovať, lebo bol chudobný a nemohol nič zaplatiť. Ak takých do našich usadlostí prinesú, smú byť pochovaní; lebo: „je to skutok lásky a milosrdenstva“. Bratia ale nesmú za to nič prijať. Majú sa za jeho dušu z lásky a kvôli Božej láske za neho modliť.

Č. 57 Čas jest

138 Nariadujeme tiež: Bratia sa nemajú odvážiť vziať si nič na posilnenie mimo času na to určeného a mimo priestoru na to určeného. Majú sa chrániť aj toho a považovať to za nevhodnú a regule odporujúcu vec, keď idú do záhrady vziať si niečo. Bez dovolenia a požehnania ich nadriadených nemajú jesť tiež žiadne ovocie ani nejaké iné veci. A ak sú na cestách, majú si vziať posilnenie, ak je to nejako možné len s dovolením a požehnaním staršieho brata. A keď prídu do iných kláštorov a usadlostí, nemajú nič prijímať bez dovolenia a bez požehnania nadriadeného tamojšieho miesta.

Č. 58 O hovorení medzi sebou

139 Je tiež nariadované: ako náležitá a k rádovému životu vhodná vec: Keď už bratia musia nakoniec spolu navzájom hovoriť, či už v čase silencia alebo v inom čase, majú neustále hovoriť ticho, so všetkou láskavosťou, skromnosťou a vo všetkej bázni navzájom voči sebe, bez pyšného a nápadného správania sa a arogancie; lebo tak sa svedčí na zbožných a pokorných služobníkov Ukrižovaného.

Č. 59 Prestúpenie z jednej provincie do druhej

140 Nariadujeme tiež pod trestom exkomunikácie a zosadenia zo všetkých úradov: Žiadny brat, ktorý prináleží k našej kongregácii, nesmie byť prijatý inou provinciou bez písomného povolenia (obediencie - poslušnosti) generálneho vikára.

Č. 60 O povoleniach cestovať

141 Nariadujeme tiež: Žiadny brat nemá cestovať bez písomného povolenia z miesta na miesto, z provincie do provincie. Má mať tiež vždy pri sebe nejakého spolucestujúceho, ak je to dobre uskutočniteľné.

Č. 61 Počet bratov na samotách

142 Nariadujeme tiež: Počet bratov na usadlostiach²¹ by nemal byť väčší ako sedem alebo osem, s výnimkou v blízkosti väčšieho mesta, kde môžu pohodlne a bez väčších ťažkostí žiť desiaty alebo dvanásť alebo takýchto niekoľko bratov. V iných krajoch alebo menších mestách nemá byť počet bratov väčší než osem. A toto z dôvodu, aby sme mohli ľahšie a pohodlnejšie dodržiavať našu regulu a našu chudobu. Tak to zodpovedá

²¹

Talianske originálne vydanie hovorí o „ereraí“, Mattia da Salö už o „conventus“: typický prípad korekcie v neskoršom čase.

vôli nášho rádového otca, o ktorom v kronikách rádu zaznieva: Chcel, aby bolo len málo bratov v jednotlivých usadlostiach.²²

Č. 62 *Pravidelné predčítavanie nariadení*

143 Nariaďujeme tiež: Aby mohli byť predložené nariadenia lepšie zachovávané, majú ich predstavení nechať vždy raz do týždňa predčítavať. Ak by mali byť v tejto záležitosti nedbanliví, majú byť potrestaní podľa úsudku vikára ich rádu. A keď sa po trojnásobnom napomenutí ich nadriadenými nepolepšia, majú byť ich úradmi zosadení.

Č. 63 *Potrestanie nedbalých nadriadených*

144 Nariaďujeme tiež: Ak by sa mali vyšší nadriadení len nedbalo starať o dodržiavanie a predčítanie týchto nariadení a tiež nedbalých bratov len nedostatočne potrestať, pričom pokutu prenechávam ich úsudku, majú byť z úradu zosadení, ak sa napriek výslovnému napomenutiu nezlepšili.

Č. 64

145 Nariaďujeme tiež: Bratia majú mať vo svojich kostoloch dva alebo tri paramenty: jeden na slávnostné dni a dva na pracovné dni. Rúcha majú byť zhotovené bez zamatu, hodvábu alebo zlata a bez nejakých iných zvláštností. Ako výnimka platí len tam, kde sa už také paramenty vyskytujú. Toto nariadenie sa vzťahuje predovšetkým na lemy a obruby a kríže u omšových odevov, na alby a véla alebo pluviale.

Č. 65 *Oltárne obrusy a kalichy*

146 Nariaďujeme tiež: Oltárne odevy a oltárne obrusy by mali byť jednoduché a zo súkna. V našich usadlostiach sa nemajú vyskytovať viac ako dva kalichy; ak je to možné, majú byť z cínu. Bratia sa majú so všetkou starostlivosťou usilovať o kalichy z cínu, aby naším usadlostiam ostalo cudzie všetko nápadné, všetok nadbytok a každá cennosť zo zlata, striebra, hodvábu a zamatu. Nech sviati v našich domoch každý druh chudoby a životnej prístnosti. Bratia nech zvažia: Pán sa nedíva na ruky a na nádoby, ale na naše srdcia, či sú čisté a slobodné od každej špiny a naplnené láskou a požadovaním chudoby; táto chudoba nás robí, ako hovorí náš otec František, „dedičmi a kráľmi Božieho kráľovstva; urobila nás chudobnými na pozemské veci, no na cnosti bohatými. Má byť vaším podielom, najmilovanejší bratia, ak sa usilujeme byť skutočne bohatí a blažení.“

Č. 66 *Uchovávanie habitov v priestore spoločenstva*

147 Nariaďujeme tiež: Všetky staré habity majú byť uchovávané v jednom priestore spoločenstva. Tento priestor má byť zverený výlučne jednému bratovi. S veľkou starostlivosťou má habity opravovať a ich prať. Keby chcel nejaký brat potom svoj habit opráť, má potom možnosť výmeny. Brat, ktorý je zodpovedný za túto miestnosť, má dávať dobrý pozor a nezabudnúť na habit, ktorý požičal; ináč ho má u seba dva alebo tri mesiace neustále ten brat a vráti ho potom špinavý a roztrhaný naspäť, ako sa to u bratov stáva. Preto sa nariaďuje: Kto si taký habit zo spoločného priestoru vezme, má si

²²

Ideálny počet bratov vo františkánskych kláštoroch silno variuje v priebehu dejín: Narbonne predpisuje . minimálny počet 13 bratov. Reformy predchádzajú konventualizácii maximálnym počtom: 1418 si praje Pedro de Villacreces nanajvyš 12, španielski deskalciáni vo svojich usadlostiach chcú len 6-8 bratov , práve tak štatúty pre rekolekčné domy 1523. .

podľa možnosti čo najrýchlejšie svoj vlastný habit oprat' a poopravorovať, aby habit požičaný zo spoločného priestoru nemusel vlastniť dlhšie tri alebo štyri dni.

Ć. 67 Závorečné napomenutia

148 Ak by sa malo jedno z vyššie uvedených pravidiel niektorému bratovi javiť príliš ťažkým, potom by mal myslieť na nášho Pána Ježiša Krista: Pokorný a chudobný bol Kristus tomuto svetu zjavený a narodený; jeho celý život je pre nás zrkadlom a vzorom pokory a chudoby. Toto ukazoval a vyučoval aj nášho svätého otca Františka; k tomuto nabádal aj všetkých svojich učeníkov. Dal tým porozumieť: začiatok, stred a cieľ nášho obrátenie pozostáva v tom, aby sme ho sprevádzali pod svätý kríž. Kto si všíma a riadne číta životy svätých a ich výroky, určite to pochopí. O svätom Martinovi sa rozpráva: Keď bol blízko smrti, podnecovali ho jeho žiaci, „ keby si nechal podložiť aspoň nejaký slamník. On im odpovedal: Moji synovia, kresťanovi sa svedčí zomrieť v popole a kajúcom odeve. Ak vám zanechám iný príklad, hreším ja sám. “ A čo čítame o slávnom Hieronymovi? Nehovorí sám o sebe: „ Že len horko-ťažko položil svoje unavené, nahé kosti na zem; že o jedle a pití by rád pomlčal, a že by chorí mnísi sami mali piť len studenú vodu. Požiť niečo vareného by bolo pre nich hýrenie, pôžitkárstvo.“ Najmilovanejší bratia, nasledujme učenia, príklady a obyčaje pravých svätcov, ktorí sú povznesení nad každé podozrenie; nechajme stranou domýšľavosti a spôsoby rečí, predovšetkým výpovede tých ľudí, ktorí žijú v rozpore s pokáním a Kristovým krížom. K tomuto nasledovaniu kríža by som vás tiež rád nabádal a povzbudzoval.

Žite v každom čase v Pánovi a pamätajte na mňa vo vašich modlitbách, najmilovanejší bratia.

Expliciunt ordinationes

fratrum minorum vutae heremniticae

per reverendum fratrem Ludovicum Forosemproniensem

*generalem vicarium ordinatae.*²³

²³

V latinčine pripojená závorečná poznámka znamená . „ Končia sa nariadenia menších bratov o eremitnom spôsobe života, ktoré boli nariadené ctihodným bratom Ludovicom z Fossombrone, generálnym vikárom. “